

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Закарпатської** області щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2020 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Закарпатської області в III кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Закарпатської області** у III кварталі 2020 року свідчать, що на тлі продовження адаптивного карантину респонденти прогнозують незмінні обсяги виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців. Водночас негативно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств. Очікується помірний інфляція. Девальваційні очікування зросли.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **збереження обсягів виробництва товарів та послуг в Україні на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 45.5%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 16.1%;
- **помірне зростання цін на споживчі товари та послуги:** 70.0% респондентів очікують зростання цін не більше, ніж на 7.5% (у попередньому кварталі – 72.7%), у цілому по Україні – 55.6%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **високий рівень девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 90.9% респондентів (у попередньому кварталі – 72.7% %), у цілому по Україні – 83.2%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 9.1% (у попередньому кварталі – 18.2%). У цілому по Україні очікується поліпшення фінансово-економічного стану: баланс відповідей – 4.4% (таблиця);
- **загальні обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у II кварталі 2020 року – 18.2%) (таблиця). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку зменшаться: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у II кварталі 2020 року – 16.7%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 9.8% та 4.3% відповідно;
- **уповільнення скорочення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт:** баланс відповідей – «мінус» 9.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 30.0%). **Обсяг видатків на машини, обладнання та інвентар зростає:** баланс відповідей – 9.1% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 9.1%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 4.7% та 5.2% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у II кварталі 2020 року – 0.0%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 10.8%;
- **прискорення зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства:** баланси відповідей – 81.8% і 63.6% відповідно (у попередньому кварталі – 63.6% і 36.4% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатиме вартість трудових ресурсів та курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 27.3% та 45.5% відповідно (у попередньому кварталі – 18.2% та 27.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Головним чинником, що обмежує спроможність підприємств нарощувати виробництво, залишається недостатній попит (зазначили 63.6% респондентів) (графік 5).

Значно знизилися очікування підприємств області щодо збільшення потреб у позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами – головний стримуючий чинник для залучення кредитних ресурсів (графік 10).

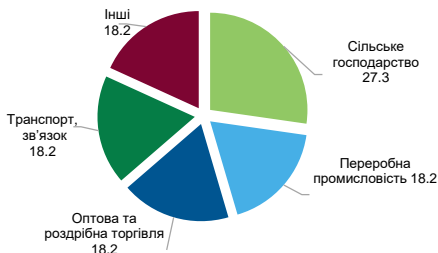
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

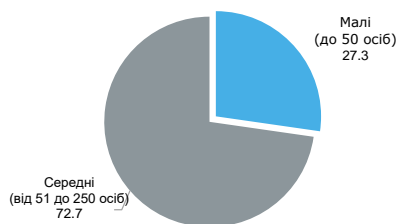
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поганий:** баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у II кварталі 2020 року – «мінус» 9.1%), у цілому по Україні – «мінус» 5.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва збільшився і є вищим, ніж нормальний:** баланс відповідей – 1.4% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **підприємства області можуть задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 18.2% (у II кварталі 2020 року – 27.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

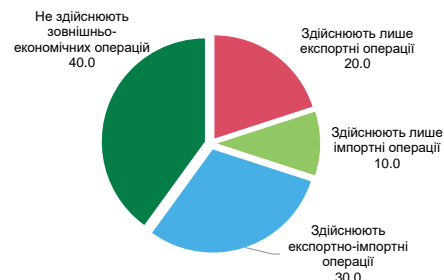
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

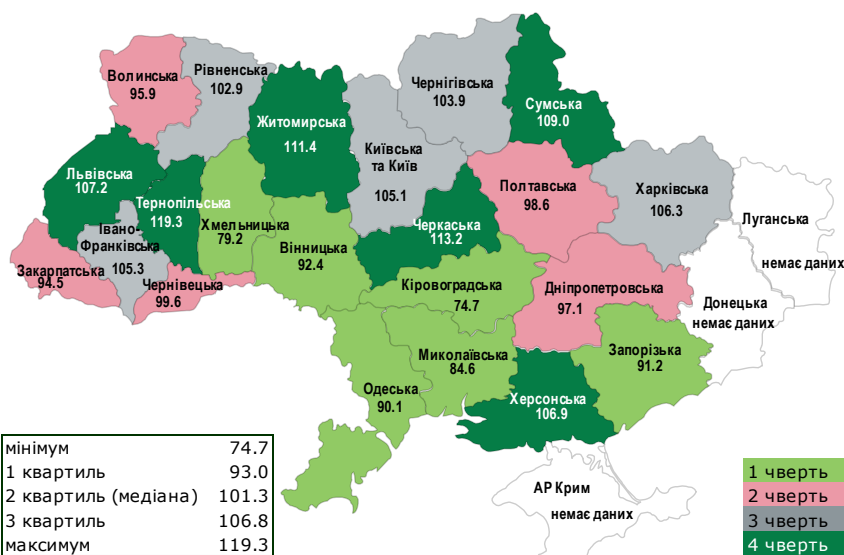

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 05–26 серпня 2020 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

мінімум	74.7
1 квартиль	93.0
2 квартиль (медіана)	101.3
3 квартиль	106.8
максимум	119.3

Україна в цілому 100.8

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;

**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Закарпатської області щодо ділової активності (за складовими)

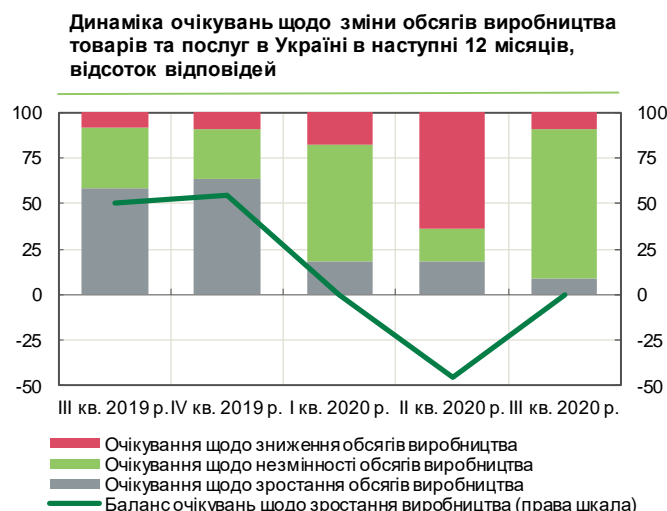
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	25.0	36.4	0.0	18.2	-9.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	8.3	45.5	-18.2	18.2	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	18.2	20.0	20.0	-30.0	-9.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	18.2	36.4	30.0	-9.1	9.1
кількості працівників	8.3	0.0	-54.5	0.0	-18.2

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

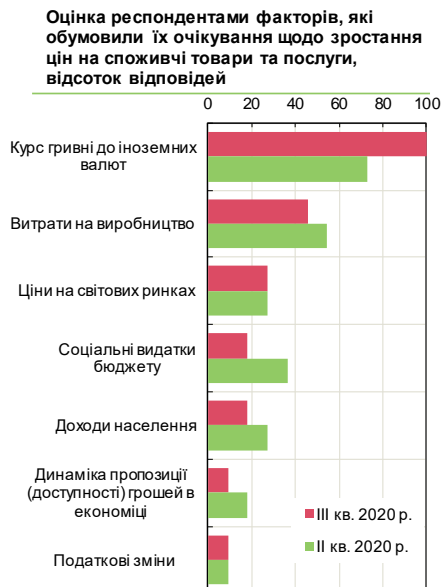
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

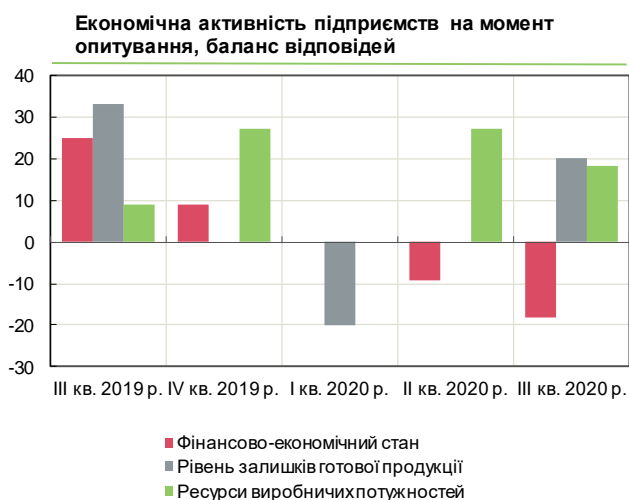
Графік 1

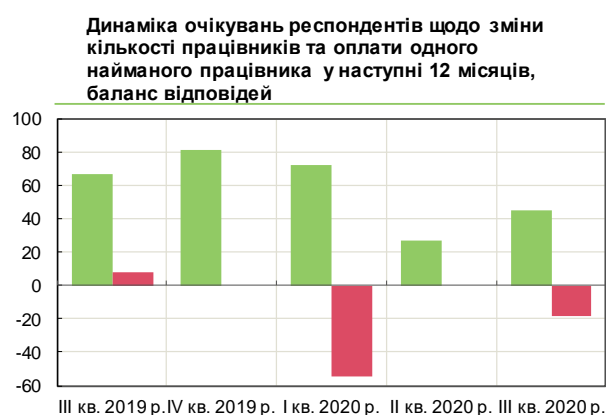
Графік 2

Графік 3

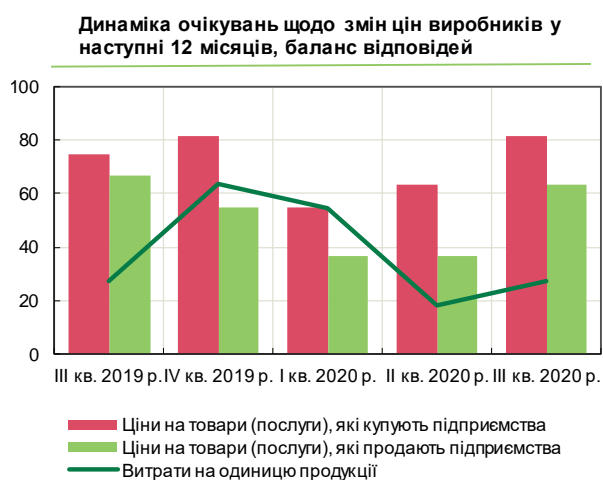
Графік 4

Графік 5

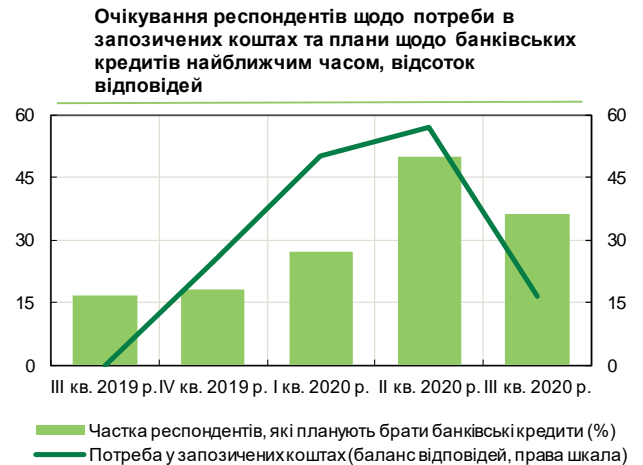
Графік 6

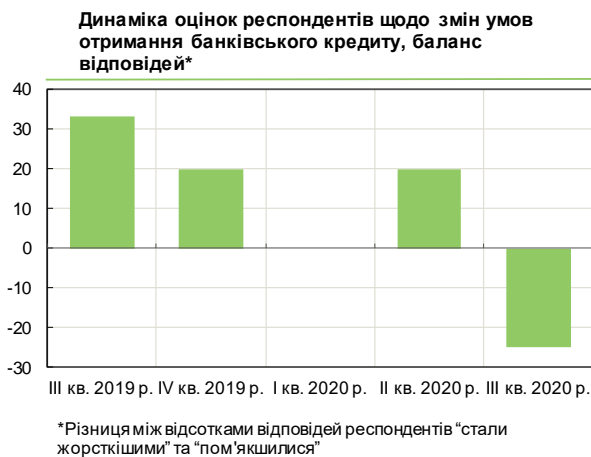
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

